

Vojenství u nás a v cizině.

Nadporučík Karel Gruncel:

Rychlé jednotky a jejich průzkum ve světle německých názorů.

Ve 40. čísle „Mil. Wochenblattu“ (ze dne 25. dubna 1935) podává mjr. říšsko-německé armády Brandt zajímavé názory na rychlé jednotky a průzkum u těchto jednotek:

Názvem „rychlé jednotky“ se dnes rozumějí v širším slova smyslu jezdci, cyklisté, motocyklisté, jednotky dopravované na autech, schopných jízdy v terénu, obrněná auta a tanky. Jednotky dopravované na obyčejných autech mjr. Brandt do této kategorie nezařaduje. Různá rychlost nedovoluje, aby byly slučovány úkoly jezdeckta a motocyklistických oddílů. Naproti tomu však jezdectvo a cyklistické oddíly mohou být harmonickým svazkem. Jezdec a cyklista může vyvinout dvakrát tak velkou rychlost jako pěšák, motorisované jednotky však mohou vyvinout rychlost až pětinasobnou. Obrněné jednotky (mechanisované) mohou sice dosáhnout s dnešními vozidly téže pohyblivosti jako jednotky motorisované, ale mají, nebo lépe, budou mít v příští válce tolik jiných úkolů, že jejich slučování s jinými zbraněmi v divisi nezdá se v budoucnosti nikterak účelné. A nyní o tom, jakými průzkumnými oddíly by bylo třeba vybavit dnešní moderní vyšší jednotky.

I. Rychlé jednotky pěší divise.

Pěší divise potřebuje k průzkumu takových jednotek, které mají větší rychlost než pěchota. Jednotky určené k průzkumu mohou být složeny z jezdců, cyklistů, obrněných aut a z lehkých tanků. Síla přidělené jednotky obrněných aut nebude asi nikdy větší než 1 četa, tanků pak 1 rota, a to proto, že z obrněných aut a tanků bude třeba na jiných místech organisovat větší celky obrněných jednotek. Pěší divise má dnes všeobecně všude určitý počet automobilních kolon. Nebude-li divise bojovat příliš daleko od svých železničních vykládacích stanic, bude moci být některých automobilních kolon použito k dopravě jednotek. Lze pak počítat s tím, že divise bude moci naložit na část svých automobilních kolon 1—2 polní prapory, aniž bude potřeba přidělit ji k tomu účelu zvláštní automobilní kolony od armády. Není sporu o tom, že takové divisi schází k průzkumu rychlá složka motorisovaná, která by měla buď eskadronu motocyklů s kulomety a s protitankovými zbraněmi, anebo lehká auta schopná jízdy v terénu, vybavené týmiž zbraněmi. Eskadrona motocyklů by byla pro tuto divisi asi mnohem příjemnější. Když by divise přešla

k obraně, použilo by se motocyklů jako spojek, kulometů a protitankových zbraní na motocyklech jako pohyblivé zálohy.

II. Jezdecká divise.

Tytéž důvody, které vedou k přidělení jezdeckých jednotek k průzkumu u pěší divise, mluví také pro přidělení motorisovaných jednotek k průzkumu u jezdecké divise. Vezmeme-li za podklad i zde podobný poměr mezi jednotkami divise a průzkumem, přijdeme k závěru, že by jako průzkumný oddíl jezdecké divise vyhovovali nejlépe motocyklisté. Oddíl motocyklistů by měl tolik eskadron, kolik má jezdecká divise brigád. Na motocyklech by byly jednak těžké kulometry, jednak protitankové zbraně. K průzkumnému oddílu jezdecké divise by ovšem náležela i eskadrona obrněných aut. Tanků by jezdecká divise ani nepotřebovala, poněvadž jen výjimečně bude velkých jezdeckých jednotek použito někde k rozhodným taktickým útokům.

Moderní jezdecká divise musí mít kromě jezdeckta ještě cyklistické oddíly. V Itálii a v Holandsku je již delší dobu ustálen poměr jezdeckta k cyklistickým jednotkám a vyjádřen je čísly 1 : 1a.

Pro každou jezdeckou divisi by bylo tedy třeba této organizace:

a) buď 2 jezdecké brigády po 3 jezdeckých plucích a 2 cyklistické brigády, po 3 cyklistických praporech,

b) nebo 3 jezdecké brigády po 2 jezdeckých plucích a 1 cyklistický prapor a mimo to ještě zvláštní cyklistická brigáda divise.

Major Brandt uvažuje též o celých cyklistických divisích, utvořených ze záložníků jezdeckta.

III. Motorisovaná divise.

Organisace motorisovaných divisí není dosud v žádné armádě definitivně vyřešena. Aby byla zvýšena pohyblivost zbraní, berou se při organizaci motorisovaných divisí v úvahu motocykly, šestnápravová i více nápravová auta, kombinovaná vozidla (kolohousenky) a vozidla s pásovým pohonem. Zdá se, že bude nutno dát skoro přednost motocyklům a několikanápravovým autům, která se dnes dostanou také vpřed i těžším terénem a jsou rychlejší a lacinější než kolohousenky a vozidla s pásovým pohonem. Je otázka, v jakém poměru by bylo třeba mít motocyklisty a několikapásová auta. Tuto otázku by bylo třeba vyřešit na praktických zkouškách. Jisto je, že by těžké kulometry a protitankové zbraně a děla byly naloženy na několikapásových autech.

Aby však tato motorisovaná vyšší jednotka měla oprávněné název „motorisovaná divise“, musila by mít alespoň 9 motocyklistických praporů. Dělostřelectvo a jiné útvary této divise by musily být početnější než u normálních pěších divisí.

Daleký průzkum v pásmu činnosti motorisované divise bude možno svěřit vzhledem k velké rychlosti divise jen letectvu. Dnešní rozvoj radiotelegrafie dává možnost dobrého a rychlého spojení s letcem.

IV. Divise tanků.

Od divise tanků budeme požadovat samostatnou činnost. Z toho důvodu bude nutno, aby divise tanků měla své vlastní orgány pro průzkum, a to asi téhož složení jako motorisované složky průzkumu jezdecké divise. Je přirozené, že by počet eskadron obrněných aut byl zde vyšší než u jezdecké divise.

Divise tanků by měla (kromě průzkumných oddílů) několik brigád po 3—4 praporech. Pro tyto divise doporučuje mjr. Brandt použití hlavně lehkých a střed-

nich tanků. Těžké tanky se pro tyto divise nehodí, poněvadž nebudou moci stačit rychlým jednotkám v pohybném boji.

V. Jednotky na autech.

Tyto jednotky by mohly tvořit první sled motomechanisovaných divisí, který by postupoval za průzkumnými oddíly. Jde však o to, jaký by bylo třeba stanovit poměr mezi nimi a průzkumem. U většiny armád je dán poměr mezi polními prapory a průzkumnými oddíly čísly 1:9. Nebylo by tudíž asi velká chyba, kdybychom tento poměr zachovali též u větších motorisovaných jednotek. Z toho plyne, že motorisovaná divise (na autech, schopných terénní jízdy) by byla s to, zajišťovat na pochodu motorisovanou armádu v síle asi 9 divisí.

VI. Použití motorisovaných a mechanických jednotek.

Proti všem pokrokům techniky ve vojenství lze říci, že ani jedna z moderních vyšších jednotek, o nichž byla řeč, nenahradí úplně staré jednotky (pěší divise, armádní sbory). Budou-li však moderní rychlé jednotky doplňovat činnost starých jednotek, budeme mít najisto větší naději na úspěch. Těsná spolupráce pěších, jezdeckých, motorisovaných a mechanisovaných divisí bude tudíž v budoucích válkách žádoucí.

Major gšt. Jiří Sommer:

Boj v zimě.*)

Vliv zimního počasí na boj je nejrůznější. Závisí na druhu zimního počasí a terénu. Máme suché zimy s mírnými mrazy, kdy se bojové podmínky téměř neliší od jiné roční doby. Zima s hojnými sněhovými srážkami a silnými mrazy je často vystřídána náhlou oblohou, kdy se vše topí v blátě. Často na horách sněží a mrzne, kdežto v nížině je jarní počasí.

Pravé zimní počasí — dostatek sněhu s mrazy — můžeme ve střední Evropě očekávat v prosinci až únoru. Z tohoto pravidla jsou ovšem četné výjimky: předčasná zima koncem října nebo v listopadu, předčasně jaro již v únoru atd.

Při všech bojových akcích v zimě třeba vždy počítat s poměrně krátkým dnem a dlouhou nocí.

Největší vliv má zimní počasí na vyhledávání zpráv a provádění přesunů.

Vyhledávání zpráv. Pozemní průzkum ztěžuje, někdy i znemožňuje vysoký sníh, náledí nebo rozbředlá půda. Tyto okolnosti vylučují rychlejší pohyb pěších i jezdeckých hlídek. Lyžařskými hlídkami lze si vypomoci jen za příznivých sněhových poměrů. Často ani letecký průzkum není možný pro trvale nepříznivé počasí.

Pochody. Jsou-li řeky, jezera a bažiny zamrzlé — a je málo sněhu, dostane se vojsko všude vpřed, i tam, kde by to normálně nebylo možné. Naproti tomu, je-li vysoký sníh, je pohyb mimo cesty často úplně znemožněn a též na cestách velmi obtížný. Sněží-li, lze cestu sledovat jen ve dne, takže přesuny v noci jsou úplně nemožné. Náledí zdržuje značně pohyb i na cestách.

Přijde-li náhlá obleva, zůstanou saně i všecka vozidla trčet v blátě; pohyb je pomalejší než ve vysokém sněhu.

Spojení. Telefon a telegraf při zimních vánicích selže. Nejlépe se osvědčuje radiotelegraf, spojky pěší na lyžích.

*) Podle „Militär-Wochenblattu“ roč. 1934/35.

V zimě třeba též počítat s poklesem bojové hodnoty jednotky: opozdílci, uvázlá děla a povozy, únava mají vliv nejen na početní stav, ale i na výkonnost jednotky.

Zásobování. Na zasněžených nebo rozbředlých cestách selžou nejen motorová vozidla, ale i kůň. Za války se osvědčila v takových případech pomalá volská spřežení. Často lze si vypomoci saněmi. Ale ani ty nejsou moc platné v čerstvě napadaném vysokém sněhu. V tomto případě lze si vypomoci jedině nosiči na sněžnicích.

Péče o vojáka. Na zimu třeba se zvlášť připravit, aby vojákovi bylo ulehčeno v zimním strádání. Předpokladem je vydatná strava, teplý oděv a obuv. Jednotky nedostatečně oděné a v roztrhaných botách selžou vždycky.

Materiální přípravy záleží v přípravě lyží, sněžnic, saní, sanic pod kola, v zimním okování koní, v zajištění sněžných pluhů a pracovních jednotek pro udržování cest.

Některé armády mají organisovány pro boj v zimě zvláštní lyžařské jednotky.

Francouzové důkladně se zabývají bojem v zimě ve vysokých horách. Jejich pokusy dokazují, že samostatné lyžařské prapory jsou velmi užitečné. Prapor ovšem potřebuje doprovodné zbraně — ale jejich doprava ve sněhu není vyřešena. Těžké kulometry na saních lyžařům nestačí. Motorových vozidel s plazivými pásy lze použít jen při nízkém sněhu (pod 50 cm).

Lyžařské útvary v sovětské armádě jsou poměrně četné. Doprovodné zbraně pěchoty jsou dopravovány na saních tažených psy.

Pochodová výkonnost lyžařských útvarů závisí na možnosti pohybu saní. Podle stavu komunikační sítě lze dosáhnout denních 35—40 km.

V horách nelze obyčejně užít větších jednotek, než je zesílený lyžařský prapor. Za to v rovině lze použít i větších útvarů. Vše ovšem závisí na možnosti dopravy doprovodných zbraní pěchoty a dělostřelectva a dále na možnosti zásobování; bez nich si nelze vedení boje dnes myslit.

Jaká je pohyblivost motorisovaných a mechanisovaných vojsk za nepříznivého zimního počasí? Motorisované kolony velmi obtížně překonávají náledí na silnicích nebo vyšší sněhovou pokrývku. Sníh na silnici není nepřekonatelnou překážkou, byl-li před tím ušlapán pochoduujícími vojsky. Vždy je též možno silnici učinit sjízdnou sněžnými pluky nebo pracovními oddíly.

Při zimních oblevách a jarním tání mohou motorisovaná vozidla použít jen dobrých silnic.

Moderní jezdeckvo je na bojišti možné, je-li dostatečně vybaveno palbou, t. j. je-li vybaveno obrněnými vozidly, motorisovanou pěchotou a dělostřelectvem. Za nepříznivého zimního počasí selžou nám motorisované prvky. I jezdeckvo samo jen velmi těžce proniká vysokým sněhem nebo rozbředlým terénem. Z těchto důvodů je možnost užití jezdeckva v zimních operacích velmi omezená.

Nikdo nemůže popírat důležitost motorisace a mechanisace moderní armády. Musíme však uvážit, že v dlouhých zimních měsících je užití motomechanisovaných jednotek velmi omezeno, ba znemožněno.

Voják v zimě je vydán velkým námahám a strádáním. Na vojákově je třeba žádat jen možné. Napoleonova velká armáda r. 1812 jen proto měla v Rusku tak velké ztráty, že nemohlo být postaráno o její řádné zásobování a zimní oděv. Hladoví vojáci v hadrácích neměli žádné odolnosti proti ruským mrazům.

V zimní válce se uplatní jen hodnotná, dobře ukázněná a vycvičená vojska. Francouzové dovedli po porážkách v létě 1870 improvizovat novou armádu. Ta však ve strádáních v zimním tažení 1870/71 ztroskotala. Podobné zkušenosti získali Němci v zimě 1914/15. Tehdy svěřili obranu Východního Pruska domobraneckým útvarům,

složeným ze starších ročníků mužstva nebo nedostatečně vycvičených nováčků. Útvary byly jen nedostatečně vyzbrojeny a vystrojeny. Jejich velitelský kádr byl také horší. Není tedy divu, že se některé prapory za nepříznivého zimního počasí jednoduše rozutekly.

Velitel musí znát odolnost a náladu svých vojsk. Bude-li podle toho dávat úkoly svým jednotkám, nikdy se nezkame.

Z cizích revuí.

REVUE MILITAIRE FRANCAISE, roč. 1935, červenec—září, čís. 169—171.

Plk. Didelet: Poznámky k pohybné válce. Snížením mezinárodní morálky a zavedením diktatury v některých státech stoupla možnost útoku překvapením tak, že je nutno s tímto počítat a že se musí na něj připravovat i stát pacifistický. Přepad hranic se stal možným. Důsledek toho je, že nutno počítat s velmi širokými frontami těch jednotek, které budou vrženy proti útočníkovi, neboť pravděpodobně nebude provedena mobilisace. Mohutné letectvo bude nutit pozemní armádu k pasivní ochraně zastíráním, tak se stane pohyb proti nepříteli velmi riskantní, neboť se nebude o něm mnoho vědět. Teprve útok ho donutí, aby odkryl všechny své prostředky.

Použití výbušného motoru. Jde hlavně o tanky. Autor vysvětluje, jak jich má použití přechota. Navrhuje vésti útok tanky v několika sledech, nejméně ve dvou, z nichž první má úlohu podobnou dělostřelectvu všeobecné činnosti. Na použití bojových plynů nutno se připravit, třeba byly podepsány různé smlouvy. Na konci práce uvádí autor konkrétní případ motorisované divise, zesílené praporem tanků, jež je zajímavý právě použitím tanků. Tanky nejsou používány v masě, překvapením a v několika sledech, ale tvoří po četách organickou součástku všech praporů, které jsou v terénu sjízdném pro tanky, bez ohledu, v kterém sledu prapory jsou. Činí tak z důvodu obavy před útokem nepřátelských tanků a chce, aby prapor kromě děl OPŮV. měl i tanky k své ochraně.

Mjr. Lelarge d'Ervau: Německé hospodářství a obrana státu. V této stati je popsáno německé hospodářství v přítomné době. Toto hospodářství centralisovalo jak výrobu, tak i distribuci v rukou státu. Stanoveny pevné ceny na všechno. Snaha Německa je býti soběstačným a dovézt jen to, co nelze vyrobiti doma, a to ještě nejvíce suroviny. Tento režim je přísnější a dokonalejší než hospodářství za války, do něhož chybí jen potravinové listky.

X: Turecká armáda. Autor se nejprve zabývá studiem historickým, zeměpisným a národopisným. Velikost státu je 762.736 km² s 13.6 mil. obyvatelů. Stát ze 70% zemědělský, průmysl je zakládán teprve v poslední době. Turci tvoří ve státě 10milionovou většinu. — Presenční služba začíná ve 20 letech a trvá 18 měsíců u pěchoty, četnictva a finanční stráže, 2½ roku u námořnictva, v ostatních zbraních pak 2 roky. Roční kontingent je 70.000 mužů. Teoreticky měla by míti armáda 194.000 mužů, nikdy však nedosáhla přes 130.000. Z toho je 30.000 četníků, 3000 letectva, 4000 námořníků. Důstojníků je 20.000, poddůstojníků 10.000.

Vojsko je rozděleno na 3 armády po 3 armádních sborech. Celkem 9 armádních sborů, které mají 20 divisí, 3 horské brigády, 1 brigádu pevnostní, pluk gardy, 17 praporů hraničářských. Divise má 3 pluky a skupinu dělostřeleckou o 4 oddílech.

Pěchota: pluk o 3 praporech, složených ze 3 rot pěchoty o třech četách, roty kulometné (9 těžkých kulometů) a čtyř děl 37mm.

Jezdecko: 3 divise po 4 plucích po 4 eskadronách.